

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagós)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA, pessetas 1'50.—EXTRANGER, 2'50.

LA SENMANA

Aquest es, avuy, el nostre programa

ALELUYA!... Ja tenen els del bloch bandera.
 ¡El discurs de Zaragoza!
 ¿No l'heu llegit?... Heu fet bé. Pocas vegades el farsant de 'n Moret ha escampat ab menos habilitat que aquesta las vagas tintas de la seva eloqüencia de dentista de plassa.
 Veritat es qu' en la seva arenga-memorial (memorial en sollicitud del poder) parla de tot, pero també ho es que sobre cap dels punts que tracta diu res que valgui la pena ni qu' enclogui una conclusió clara y precisa.
 ¿Os imagineu un baylet a la finestra fent bambolles de sabó, que surgeixen del extrém del canonet, suran en l'atmosfera, brillan un moment y desapareixen sens deixar rastre?... Tal ha sigut el discurs pronunciat per don Segimón a la ciutat del Ebro.
 Las sevas reformas socials, els seus radicalismes en la qüestió religiosa, aquests radicalismes tan trompotejats per la premsa del trust, son la broma més tonta que un home públich pot jugar a un país y demostren la insinceritat, la falta de conviccions d' aquest lliberal de pega, llansat avuy a la tribuna pública per la impaciencia y la fam de poder dels seus tinents.
 Analisen aquest párrafo del seu discurs y veuren fins ahont arriban els seus cacarejats radicalismes:
 «¿Quién duda, quién niega, quién disputa que debe darse la educación religiosa, cuando la educación religiosa es la formación de la conciencia y la base de la moral y por consiguiente la preparación de lo que cada uno lleva dentro de los demás deberes?...»
 Y si ab aquest no n' hi hagués prou, llegiu aquest altre:
 «La base del orden social está en la conciencia, y la conciencia está en la moral. ¿Habrà alguien que pueda concebir la moral sin religión? Esta época no ha llegado aun para la humanidad, mucho menos para nuestro pueblo, y, por lo tanto, la educación religiosa debe crear todo esto...»
 ¿Qué tal?
 No menos admirable es l' ample y reformador criteri de don Segimón en las qüestions obreras. ¿Sabeu quins remeys ens anuncia en el seu programa pera resoldre els complicats problemas socials?
 Condensats están en aquestas paraulas:
 «Yo quiero que vosotros digais a los obreros que el partido liberal lleva como una de sus primeras misiones el realizar cuanto sea posible de la cuestión social, creando asociaciones, formando elementos para alquilar casas baratas, cuidando de la debida sanidad y salubridad...»
 ¡Ni en Jaurés, ni en Guesde, ni en Kropotkin!...
 Aquesta es, caballers, la bandera del bloch de las esquerras.
 Una bandera formada de retalls rebregats y mal surgits, que abandonada en un recó potser ni mereixeria que un drapayre 's dignés recullirla.

PIE-PAF

Es aprop el dia decissiu de les eleccions. Creix la febra de la lluita i l'ardiment de l'entusiasme. Com estandarts de guerra, els noms dels candidats ja s'aixequen per damunt de la multitud...
 En la candidatura de la victoria, en la candidatura de la Solidaritat catalana; els noms dels elegits han sorgit, gallardament, am lluissors triomfals.

—A votar la candidatura que la Solidaritat ens dongui.

Però, abans d'escriure alguns noms definitius, hi ha hagut mans que han tremolat. Am pols insegur i vacilant han escrit un nom i l'han tingut d'esborrar; un altre nom, i l'han esborrat també. Per fi un altre... Per què aquest espectacle lamentable? Pot-ser petites ambicions, pot-ser petites gelosies, pot-ser un excés d'amor propi de partit.

Companys i amics, alcem els ulls enlaire! No siguem homes de partit, sinó homes d'una idea i d'un poble. I, sobre tot, tinguem prou serenitat pera comprendre que certs partits van morint, exangües.

Un ideal que'ns orienti, una acció que realisi l'ideal: és això lo essencial, lo imprescindible. Les etiquetes i els partits tenen una importància secundària. Està bé l'engranatge de comitès, consells i juntes municipals, provincials, regionals i nacionals. Més de vegades constitueixen una simple armadura, una carcaça buida. Hi ha partits amb comitès, juntes i banderes, i darrera de les banderes no hi ha soldats.

La política moderna ha imposat una substitució. El vell concepte partits polítics ha estat canviat pel de forces polítiques. I pera recabar certs drets, cal esser una força més que un partit.

...El dia ve, companys. Ara tots alhora a la lluita. A l'endemà de la victòria discutirem. Alcem els cors, i alcem els fronts!

SOBRE ELECCIONS

V AIG a dir, lleialment, unes paraules sobre la gran qüestió.

Quatre vacants. Tres d'elles tenen d'esser proveïdes entre homes d'esquerra, perquè la successió d'en Salmerón, d'en Junoy i d'en Suñol es la successió d'uns republicans. Fins i tot respecte a l'altra, la d'en Macià, no pot esser considerada en rigor com a vacant de dreta, ja qu'en Macià va esser elegit pera mantenir l'equilibri de les forces solidàries, i, precisament a conseqüència del seu caràcter neutral, no significat com a dretista ni esquerrista. (I dit sia de pas, jo, personalment, tinc de veure en el senyor Macià l'únic diputat solidari no esquerrista que m'ha fet l'honor d'acompanyar-me en un acte de la mèua passada visita a Catalunya. Grandíssimes mercès; no ho oblidaré mai.)

Essent, doncs, com deia, vacants d'esquerra les vacants de Barcelona, a nosaltres, més que a ningú, interessa l'elecció pròxima. Anem a veure.

Els nostres diputats tindran encara la doble condició de solidaris i republicans. Jo parlaré successivament d'una i altra.

Com a solidaris, cal dir que la feina qu'els espera té ja una transcendència inferior, perquè la veritat es qu'el concurs de les dretes serà de cada dia més feble pera la nostra causa. Si en l'aspecte qu'en diríem patriòtic (o sia l'autonomia de Catalunya) encara uns i altres podem avenir-nos, cal considerar que com l'aspiració comunal autònoma no ha de veure's satisfeta més que mediatament, per una llarga, indefinida evolució, n'hi ha prou en que l'ideal catalanista sia nota obligada i fonamental de les nostres escoles sense qu'els camins pera arribar-hi sien els mateixos pera uns i altres. Així l'esquerra no podrà tenir mai, directa ni indirectament, participació en fórmules tan antilliberales com la llei d'Administració, am l'excusa d'un suposat ensaig d'autonomia. I en quant a l'aspecte de la col·laboració solidària immediata, o sia la lluita contra la llei de Jurisdiccions, hem de convenir en que l'afèbliment, claríssim, dels entusiasmes civilistes per part de les dretes, a conseqüència del governamentalisme o ministerialisme qu'elles mostren com a col·laboradors del govern qui ha anulat el sufragi universal, no donarà a la caracterisació de solidaris la primitiva intensitat civil i de protesta que tenia.

Però en cambi la condició republicana dels nostres candidats convé que sia ben manifesta. Per unes o per altres raons, lo cert es que mentres els solidaris de la dreta han pogut contribuir a una obra efectiva de reacció, conforme am llurs principis, i's preparen a col·laborar de bell nou amb en Maura en la futura llei sobre instrucció pública, llei que's diu serà fonamentada en aquell principi enganyós i fatal *la liberté comme en Belgique*, els nostres diputats d'esquerra no han tingut encara ocasió de manifestar-se com a radicals.

Qui ho dubta! Jo voldria qu'el meu candidat no limités la seua acció a una continuada actitud de transigència i componenda sacrificant la sustantivitat de l'escola a l'adjectivitat de l'aliança solidària, aliança que cal mantenir segurament, entenguis bé, però no al preu de la nostra naturalesa de radicals ni al preu d'una col·laboració indirecta en la fallida de les llibertats espanyoles. No hi ha de valer aquell famós oportunisme en virtut del qual s'imposa el silenci a tota afirmació radical nostra per allò de qu'en aquest moment no es polític el fer-la; pensem tots que si no mostrem com a vivents a Catalunya una intensa opinió de radicalitat, d'aquella forta opinió radical que no's troba entre els partits espanyols, no podrem presentar a Catalunya com l'excèpció selecta i exemplar qui ha de fer-ne un recó europeu a la vora de la planura atàvica. Sols per l'evidència d'aquella *autonomia interior*, qui completarà la gama de les corrents i coloracions de Catalunya, serà possible la concreció i l'equilibri de la futura autonomia exterior o legal.

Si jo hagués de sometre previamente el meu candidat a un examen, li diria: contestam a les preguntes que vaig a fer-te, i de les teues respostes jo induiré la mèua conducta respecte a la teua votació. Diga'm si creus en que la llibertat d'expressió del pensament té d'esser absoluta, sense la trava de cap llei. Diga'm si té d'haver-hi cap desvirtuació legal del sufragi directe, ont la sobirania del poble es exercida. Diga'm si el poder civil té d'esser, no ja el poder suprem, sino el poder únic. Diga'm si aspiras, no ja a la separació de l'Estat i l'Església, sino a la total submissió de l'Església a l'Estat. Diga'm si creus que l'ensenyança pública té d'esser funció organitzada am tendència a garantir la llibertat dels deïxebles i no la dels pares, a assegurar el laïcisme absolut, no amb una neutralitat respectuosament callada davant tota qüestió religiosa, sino amb una perfecta revelació de l'història i la naturalesa de les religions, pera qu'els alumnes en judiquin am completa coneixença de causa. Diga'm si tens obertes de bat a bat les portes de l'esperit davant la qüestió proletària, i't disposes, sense l'impediment dels principis fossilitzats, a coadjuvar a l'obra de les novelles lliberacions, perquè el téu lliberalisme es indefinit i sense barreres. Diga'm si tems a la calificació de jacobí, o bé la consideres com la qualitat afirmativa de tota escola lliberal ja que sense ella el lliberalisme seria passiu o d'abstenció exclusivament com aquella noció primitiva del lliure-cambi. Diga'm tot això, i aleshores judicaré si me convens com a verb de la mèua voluntat. I per tú sabré si, entre l'atonia general de les esquerres espanyoles hi ha una veu positiva i forta qui crida: Catalunya.

GABRIEL ALOMAR

OBRA NOVA

DE POETISACIÓ

PER GABRIEL ALOMAR

Preu: 1 pesseta

CAMPANYA ELECTORAL

Repetim als nostres lectors las advertencias y recomendaciones que 'ls feyam la senmana passada.

Convé que sens perdna de temps acudeixin a una oficina solidaria pera enterarse de quina es la seva situació en las listas electorals que servirán en las elecciones que han d' efectuarse el diumenge dia 13 del vinent Desembre.

La previsió es la victoria.
La organisió es la victoria.
La unió es la victoria.
Tots els diaris adherits a la Solidaritat Catalana publican diariament la direcció de las numerosas oficinas electorals obertas pera instruhir als electores y indicarlos en quina secció els correspon anar a votar.

Las quatre oficinas centrals son las següents:
CIRCULO REPUBLICA (plassa del Teatro, 2, principal).—De 9 a 1 del matí y de las 3 de la tarde a las 12 de la nit. (Teléfono 2450.)

CENTRE NACIONALISTA REPUBLICA (passeig de Gracia, 10, interior).—De 10 a 1 matí, de 4 a 7 tarde y de 9 a 11 nit.

LLIGA REGIONALISTA (Boters, 4, principal, plassa de la Cucurulla).—De 10 a 1 matí, de 3 a 7 tarde y de 10 a 11 nit.

CENTRE CATALA REPUBLICA FEDERELISTA (Alta de Sant Pere, 2, primer).—De las 9 del matí a las 11 de la nit.

Dimecres al vespre, en el domicili del Sr. Vallés y Ribot, va reunirse la representació parlamentaria de la Solidaritat Catalana.

En aquesta reunió quedá definitivamente acordada la candidatura que la Solidaritat presentarà en las próximas elecciones, pera omplir las quatre vacants existents avuy en la circunscripció de Barcelona.

Heus' aquí els quatre candidats proclamats:

- D. Ramón Albó y Martí
- „ Jaime Cruells y Sallarés
- „ Francisco Layret y Foix
- „ Francisco Suñer y Capdevila

Inducció al suïcidi

Donchs, ja está. ¡Bé ha costat pron trobar a quatre ciutadans pera ferlos diputats! En un Barcelona, en tot Catalunya—perque hem quedat en que la Solidaritat es tot Catalunya—no hi eran. S' ha hagut d' encarregarne a Madrid, que per sort y per honor d' ell ha refusat la investidura, y a la fi ens fan venir el que faltava d' America, del Plata. Pera estalviar diners se podrà notificar l'escrutini ab un cablegrama al Sr. Sunyer y Capdevila (menor) qu' es a Montevideo, y el podrà fer passar al Sr. Lerroux; son vehí de Buenos, com diuen els italians.

Ara, proclamats oficialmente els candidats solidaris, si el d' America no renuncia, comensarà la preparació de la diada electoral, segons el procediment de la farmacoepa política: *Agítese antes de usarla*. Y ens agitarán oradores cridaners, ab declamaciones castellanas, mal traduhidas tot lo més en un catalá de fondo de diari. Ja sentireu al Sr. Cruells, candidat dels nacionalistas *nada menos*, com enseña en las vostras ánimas vils la seva art oratoria brasejada y tonitruanta, ab aquell alsar els periodos enfáticos com bombas de paper plenas de vent... Tots els predicadors cridarán y suharán, dins de la sala ataphida, caldejada per las llums y las exhalaciones de la gentada, fins que tú, elector ignocent, cridis y

subis com ells. Quan la gentada estigui a punt, se declarará entusiasmada picant de mans; y ¡hala! cap a entusiasmarme d'altres. Ve a ser un combat de jiu-jitsu cada meeting, que s' acaba aixís que 'l venut ho senyala ab las dugas mans per comptes d' una sola.

Y a l'altra banda, las declamaciones serán castellanas, en castellá, ó bé en catalá, una mica més mal traduhidas. Oratoria més buyda si es possible, que trenca 'l cor del que pensa en molts dels que l' escoltan; animetas de jornalero senzillas, ignorantas, que's beuben aquellans paraulas rescalfadas com qui's pren copas d' ayguardent, pera suplir ab l'agitació l'energia que 'ls falta. ¡Quina pena la del poble pobret, massa invertebrada, viventa miserablement de funciones baixas de nutrició migrada; ab tots els elements de regeneració que se 'ls atrofian! Els enérgichs han emigrat, y els que's quedan esperan d' un sol home la redempció messiánica; d' un home que de l'agitació n' ha fet ofici, que ni sisquera se sab ab que 'ls redimirá: que un día 'ls alenta a educarse, y al endemà els renya porque plantan escuelas y no agafan el fusell: que l' anar a estudi es *castrarse!* ¡Quina desgracia la dels pobres d' esperit, que pateixen y's narcotisan ab las ilusiones infiltradas per la sugestión dolenta; y que tots sols podrían, deurían redimirse, porque son la major forza social! ¡Qué llarga, qué feixuga es la evolució ascensional del poble, a la Europa del siglo XX; sacudit per convulsions que l' arrossegan darrera del capità sospitos, *condottiere* professional, al que segueix sense ni preguntarli cap ahont lo porta! ¡Pobres criaturas grans, emborraxadas de eridoria y de flamejar de banderas!

No; creyume a mí. Aqueixas elecciones no ens resolen, ni solamente ens plantejan com cal el problema únic d' avuy: la redempció, la millora del poble, pera la democracia de demá.

Davant per davant dels radicals, que no van més que a anar a l'home y desllorigar la Solidaritat, hi ha els que s' anomenan republicans, solidaris. Son els conmemoratius del 11 de Febrer, els que han tocat el poder sense missió, y que continúan col·laborant a l' administració pública, monárquica, dels Ajuntaments y Diputaciones, que son diputats a las Corts y no hi portan més que 'l nom de republicans. L' infecció del poder els mata, pero no s' acaban de morir. Tenían unas ampollitas d' elixir que se 'ls va esbravar, fa trenta cinch anys, y encare las ensenyan. A dins no hi ha res; quant las destapan,—tan poch com poden—ne surt un tuf de rancior; y s' entretenen a mudárllesi las etiquetas. Veureu home d' aqueixos, fantasma esmortuhit, qu' ha posat a la seva ampollita antiga de revolucionari candorós mitja dotzena de rétols diferents, cambiant de la nit al dia la de «Republicano Histórico» (la República será conservadora ó no será) per la de «Revolucionario Radical» (hay que juntar a todos los republicanos para restablecer por un acto de fuerza los derechos detentados por el régimen imperante.) Y l' ampollita sempre ha estat buyda.

Al cap-de-vall, s' han trobat en el conglomerat republicá (?) els residuos de la disgregació de las collas; son el cul del sach, ja innominats. Havían de presentar dos candidatos a la Solidaritat, y han estat vuyt dias disputant pera trobarlos, després de dugas renunciacions; y d' anar a buscarne un, de setant anys, a América. Aqueixos son els salvadors del poble. Ja os ho dirán aquestos días, porque ells també han d' agitar, y també hi haurá gent pera seguirlos als meetings y als colegis... electorals. Tenen la vida dura. La disolució seva es evident, el qu' hauria d' esser cos organitzat ja está esmicolat; recargolament de bossinets sense ordre ni concert. Pero viu, viu encare aqueix pulular de contradiccions individuals, baralla de vanitats y d' ambicionetas que no poden congriar-se en cap finalitat colectiva; ni per bé ni per mal.

Es dolorament certíssim que ni l' un ni l' altre dels partits populars ens respon a la pregunta: *¿Per què votarém?*... Pera quí, tant se val.

L' abstenció continua del partit republicá ficat a la Solidaritat, en la vida política y social de Barcelona, es una prova de que's dona per moribond pero no's suïcida. La *dama enamorada*, del drama d' en Puig y Ferrater, té un fill neurótic, que fa rebequerias de criatura y té decadiments de vell sense arribar a ser home. Fa nosa a casa seva, no es capás ni de matar al foraster, un home fort—que li ha pres el cor, bon tros del cor de sa mare. Y, il·lógicament, se tira de cap al pou... Ara el veureu al neurótic, esgargamellant-se als meetings electorals; pero aqueix no's vol matar.

De l'abolicació dels republicans, que podríam rebatejar d' *histórics*, ja n' ha resultat que li han pres la feyna abandonada els republicans novells, els nacionalistas del Passeig de Gracia. Per are, tot lo que s' ha dit de la formació de l' *esquerra* solidaria, de acció contra las lleys y jurisdiccions excepcionals, de concentració de forsas populars y tendencias fonament revolucionarias, ha sigut al C. N. R. Ja sabeu que no hi crech molt encare en l' esperit resoltament renovador dels esperits nacionalistas republicans; més lo cert es que ho han deixat dir a casa seva; mentres sota l' angusta volta de la rotonda de la Plassa del Teatro jugan a la manilla...

¿Pessimista? ¡Ah, no! Jo no desespere del avenir. Pero no puch creure en aqueix present de abúlichs y de *arrivistas*, que portan noms de partits democráticos. Si fos pessimista de debó, me faria conservador, de la Lliga ó d' en Maura, qu' aqueixos s'aben ahont van y per ahont hi han d' anar. Y votaría gojós a Sant Ramon Albó, l' únic candidat apropiat als fins veritables de son partit.

No desespere, y faré lo que pugui pera obrir camí, trayent nosas y ajudant als forts. Avuy, la nosa pera la formació d' un partit democrático, que naixi una mica robust, y que se'n vagi al poble, ja que 'l poble no s' hi pot constituir en partit, es la dels pseudo-republicans. Per aixó jo voldria que s' acabessin de morir las colletas agonizantas, que's convencessin de l' oportunitat del suïcidi. Pots'er algun d' ells sabrá italiá, ¡de vegadas!... Donchs que 'ls digui els versos del Beppe Giusti:

Brontoliamoci un requie senza tanti discorsi.

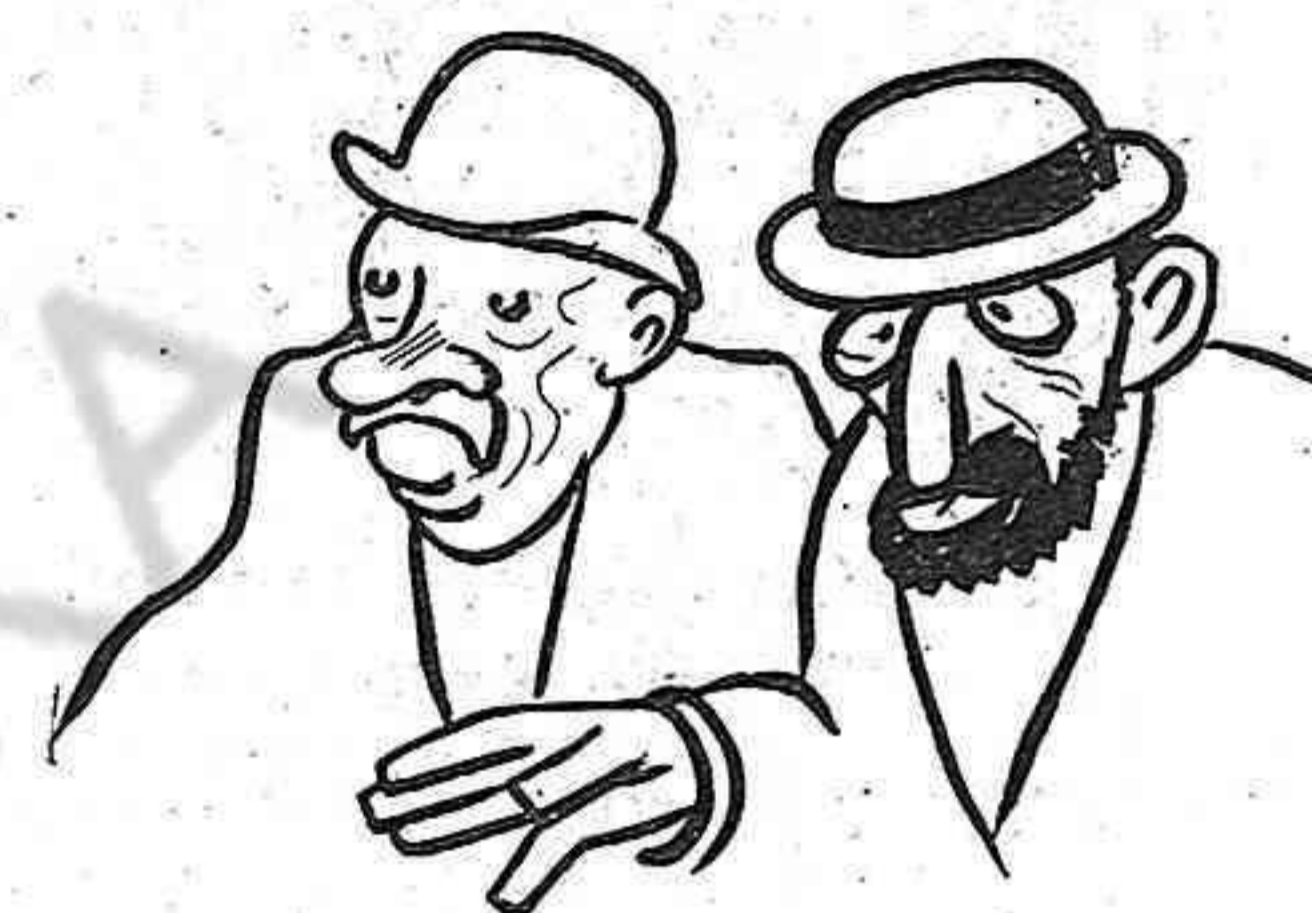
MAGÍ PONS

Croquis electorals

—¿Qué pensa fer vosté el día de las elecciones?

—Passar primer per Santa Lluçia a demanar-li que m' aclareixi la vista, y desseguida a depositar el vot en las profunditats de l' urna.

—Aquest Suñer y Capdevila que ara hem de votar ¿no es pas aquell que deya tantas cosas de Nostre Senyor?

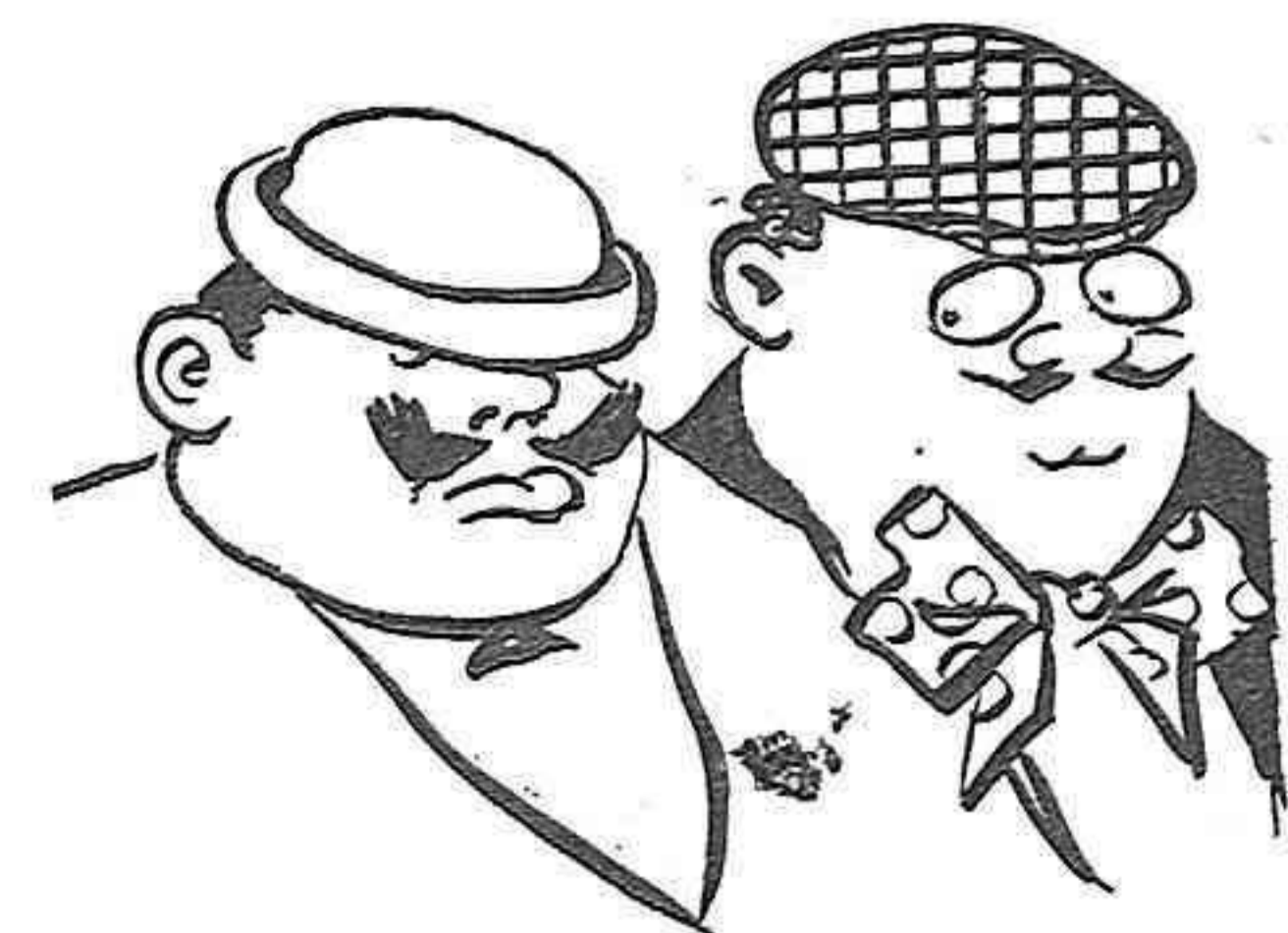
—«Los conservadores tratan también de presentar un candidato...»

—¿Ahont el volen presentar? ¿A Nova Bellem porque 'l fiquin en una celda?

—¿No t' agradan els candidats?

—Sí, pero... tot homes!... ¿Per qué no hi posan alguna dona també?

—Deixis de cosas: en materia d' elecciones, las personas de pes no hem de proceder ab lleugeresa.

L'estupor

Es descendencies, pobres d'elles, no en parlaran, del discurs d'en Moret a Saragoça. Però a nosaltres, homes d'avui, recullidors estependiàries de la nova del dia, ens es forçós dir-ne qualque cosa... Ademés, el cap del partit liberal s'adreça a les joventuts pera que s'uneixin a la seua obra civil lliberadora; i nosaltres, els qui sempre tindrem una joventut esperitua per compensar la perdua de la joventut corporal, devem respondre-li.

Senyor Moret: convé dir-vos, doncs, clara i rotundament: nosaltres avui, com ahi els socialistes, ens neguem a entrar en el vostre bloc de falsa esquerra. Sapièu qu'hem vist com un exemple d'alt impudor polític, com un símptoma fatal d'atonía en l'opinió pública, el qu'haja estat possible a Espanya aquest espectacle: l'autor de la llei de Jurisdiccions posant-se a sí mateix com a bandera de llibertat, com a encarnació de la supremacia del poder civil. Sentim en aquest moment sobre les galtes la rojor i el foc ausents de les vostres per un comble d'inconsciencia o d'impudicia. Però sentim al mateix temps l'impuls d'una vocació de justiciers, qui ens obliga a alçar el crid contra vos i els vostres!

La supremacia del poder civil! ¿I què n'heu fet, vosaltres, d'ella? ¿Es que no l'heu tirada públicament, com una escoria? Reculliu-la ara, si podèu, que nosaltres no podèm fer-ho, per culpa vostra.— Ah! Nosaltres, qui no parlem tant sols ja de la supremacia del poder civil, sino de la seua exclusivitat absoluta, os escoltem am fàstic, amb ira, hipòcrites! Ni contestar-vos podem com os mereixeríem, perqu'ens ho impedeix la vostra lleislacló, homes de llibertat!

El bloc de les esquerres, en favor de la llibertat! ¿Es que nosaltres, catalans, no tenim fet un bloc ont s'ajunten totes les nostres escoles nacionals per una obra de llibertat civil? I sou vosaltres, vosaltres, els qui am les vostres lleis de tiranía havèu concitat fins l'odi de les extremes dretes nostres, fent-nos-hi ajuntar pera aqueixa tasca de llibertat? Vosaltres, els lliberals!

I parleu de la reacció solidaria! Jo voldria sentir ara sota els meus peus la tribuna més alta d'Espanya, pera cridar-vos tota la furia que mereix el vostre cinisme. ¿Si la Solidaritat es una aliança contra la vostra Inquisició, contra la vostra obra! Tirèu-nos en cara, aquí mateix, la nostra executoria d'anti-liberals, pera que puguem defensar-nos! Però si no la trobarem!

En la tribuna de Saragoça— escolta'm, posteritat, si aquesta fulla arriba a tu,— un home qui's diu Moret, dictador de la llei més regressiva de l'Europa actual, ha pogut dir: «Jo pienso que los actos del poder civil ni pueden ni deben estar sometidos a ningún otro poder...» Doncs jo tinc el dret de dir-vos, tot rebutjant la vostra mà d'aliats: Vosaltres, qui tampoc gosàreu contra l'Església les promeses reivindicacions, treieu ara el problema eclesiàstic com una tapadora o fulla de parra qui dissimuli la vostra ignominia d'anti-civils. Cerquèu l'oblid de la vostra historia passada en la vaga prometenca d'una historia futura, indefinida, indeterminada, que no os atrevirèu mai a realisar!

Davant vosaltres, detentadors de la llibertat individual i de la dignitat laica, nosaltres os diem: No! L'Estat no ha de defensar-se. Ha d'OFENDRE! Ha d'atacar! Som nosaltres, titllats per vosaltres de regressius, els qui diem, en oposició a la vostra falsa exposició de laicisme: la formació de la conciencia dels fills no té d'esser abandonada als pares, sino qu'es incumbencia essencial de l'Estat. ¿Quins, de vosaltres o nosaltres, son els regressius, els laics?— L'Estat diu, segons vosaltres: «donèu-me creients, que jo sols pretenc fer-ne ciutadans.» Ah, no! Nosaltres volem els creients de la ciutadania, deslliberts originariament, educativament, de tota altra religió. Vos, Moret, preconitzèu una separació relativa, amistosa, d'igual a igual, entre l'Estat i l'Església; reconeixèu i atèu la coexistencia de dues potestats. Nosaltres volem la sumissió absoluta de l'Església a l'Estat.— ¿Quins, nosaltres o vosaltres, son els anticlericals? ¿Quins els partidaris de la sobirania civil?

Mai! Jo, qui sento am tota força la méua cooperació am les dretes catalanes contra la tiranía de la llei anti-ciudadana, no sentiré mai una solidaritat am vosaltres, homes d'en Moret, envellits en la practica sofistica i dissimulada de tot despotisme. I sols un gran esclat de riure podrà acullir, de part nostra, el final del discurs de Saragoça, ont, pera ensenyança eloquentissima dels pobles, llegeix: *tened un recuerdo piadoso... para el liberal que defendió la libertad hasta el último instante de su vida.*

Aquestes paraules, i a la vora d'elles l'articulat de la llei de jurisdiccions, vetaqui un bell epitafi pera la tomba, destinada a pietós oblid, d'aqueix home qui sols pot tenir com a excusa la major de les inconciencies!

Tal es, senyor Moret, la resposta d'una joventut.

GABRIEL ALOMAR

BATALLADAS

IGUIN lo que vulguin els seus cegos vassalls, no tot son flors y violas a Valencia pera don Alacandro.

Vegis lo que 'l valent senmarnari regionalista Terra Valenciana diu en son últim número, parlant de la renuncia d' en Blasco Ibañez y de la candidatura d' en Lerroux:

«No es aquest el moment oportú de fer historia; no es més que 'l moment de pensar que a la vergonya que suposa 'l enviarnos a Valencia com un *trá-gala* a aquest desditzat, seguirá un'altra época d'esclavitut y de disolvent anarquisme, que será pitjor,

tant més pitjor que la llarga y embrutadora dominació de Blasco Ibañez.

»A Valencia no podèm, no volèm, no debèm admetre al qui desprecia Barcelona!

»Traydors a la patria, mais fills de Valencia serán quants en aquest moment crítich en que s' inicia la renaixensa del esperit regional, contribuïheixin a sotmetre-la novament a una denigrant opressió, tant més despreciable quant será exercida per un extrany a la nostra terra!

»Valencians, a defensarse!»

Nosaltres, com ja varem manifestar, en aquest plet no hi aném ni hi venim, pero ens sembla que d'aixó que diu *Terra Valenciana* al entusiasme a favor del ex-emperador que alguns suposan existir a la ciutat del Turia, hi va alguna diferencia.

Ha mort a Rubí, el seu poble natal, el veterano republicà Joseph Palet, tan conegut per las sevas energías y 'l seu entusiasme en pro de las ideas avansadas.

No pocas voltas, en els seus bons temps, havia empunyat las armas per la República, y ningú ha olvidat la participació que 'l Janer del 1874 tingué en l' acció de Sarriá, quan, després del cop d' en Pavia, el batalló del *Xich de las Barraquetas* s' hi feu fort en defensa de la legalitat republicana.

Descansi en pau el valent lluytador!

«De toda España— diu la *Gaceta dels xinos*— surge un clamor de admiración hacia los que en Barcelona luchamos... a favor d' en Lerroux.»

Potser sí.

Però, com que 'l día de las elecciones de todas las urnas barceloninas surgirá també un devassall de vots solidaris que farà fredat, ¿com quedará el clamor d' admiració que avuy surge de toda España?

¿Ja hi han pensat ab aixó els inventors del clamor?

Una flor no fa estiu. Ni un bon capellá proba la bondat del clero. Y, la veritat sigui dita, devegadas se topa ab un bon sacerdot.

Ne volen vostés conèixer un? Donchs aquí 'ls presentém a l'abbé Lemire, sacerdot francés y diputat de la Cambra de la República.

L'abbé Lemire, posantse enfront dels seus companys de la dreta, ha tingut el coratge de parlar en nom de l' Evangeli contra la anticristiana pena de mort. La dreta de la Cambra 'l acullí ab crits y rumors hostils, pero 'l esquerra republicana 'l aplaudí com se mereixia.

Y mirin, mirin quinas cosas ha dit, de passada, el simpátiich abbé:

«La nostra religió, el nostre cristianisme, el nostre catolicisme, no es pas aqueix clericalisme endurit, aqueixa tradició mofificada que 'ns vol agarrota dins d' un partit polítich...»

Molt bé, molt rebé, sacerdot Lemire. Es un capellá. Pero pot dirse: Aixó es un home!

Encare ha dit més cosas 'l abbé. Escoltin aquesta, que es de primera:

«El meu cel es un cel nou, vivent, de color blau y ab núvols, y es ab ell que vull esser del meu sigle y del meu temps.»

Magnífich! Aquest cel també es el nostre. May n' hem imaginat d' altre.

Abbé Lemire, volém anar al cel ab vosté!

ARMENTERA, 18 de novembre

El día 16 del corrent y a l' edat de 21 anys deixá de existir el conegut republicà D. Rosendo Vergés Hach, farmacéutich de aquesta vila, qual cárrech havia desempenyat per espay de dos anys.

Era soci y secretari del Centro *Unió Republicana* y en la preparació de la legislatura anterior de diputats a Corts, fou un dels més acérrims propagandistas defensors de Solidaritat.

L' acte del enterro va ser molt concorregut. Descansi en pau el malaguanyat correligionari!

MALGRAT, 23 de novembre

Mentida sembla que 'l Sr. Alcalde permeti que un arrendatari d' arbitres públics y llochs de venda de aquesta població 's proposi de lo senyalat en el plech de condicions de dita *arrendos*, fins el punt d' exigir dels pobres venedors mes de lo que marca la tarifa.

Cridém 'l atenció del Sr. Alcalde sobre la conducta de dit subjecte, que si molt procurador per ell, no es gaire considerat pels pobres venedors ambulants que corren de poble en poble per guanyarse la vida.

Vaya uns antisolidaris!

CALAFELL, 18 de novembre

Els solidaris de Calafell envíem un bon grat de felicitacions al apreciat y digné secretari del nostre Ajuntament D. Manel Soler per haverse compenetrat a temps de la farsa que li estavan preparant els traïdors cacichs del poble ab motiu de haver fet venir un fulano que 'ns volíen endossar un home de squells que no saben abont anar a menjar las garrofes, demanant una cantitat bastant crescuda al Sr. Alcalde.

Potser se creyan aquests mestres que dormían els solidaris de Calafell... Els que dormen son els pobres infelissos que tenen al seu *mando*, a quins enganyan com a xinos fentlos abeurar en la *pica dels indiots*.

MONISTROL DE MONTSERRAT, 24 de novembre

—Morir debemos.

—Ya lo sabemos.

Aquesta sembla qu' es la estúpida consigna que ab resignació de bé han adoptat els obrers fabrils d' aquesta vila. A tal grau ha arribat la seva degeneració que, si no estessim dotats d' un cor altruista a tota proba, ja 'ls hauríam etjejat mil voltas a la quinta forca. Pera demostrar las moltas y grossas lleugereras que continuan cometent, no més dirém que, en un acte de tanta importancia, per la classe treballadora, com es la elecció de la Junta de Reformas Sociales, verificada el passat diumenge, mentres els burgesos varen enviarhi tota la seva gossada, a fi de que triunfés la candidatura que 'ls té de portar més bon compte, la representació dels obrers hi brillava per la seva ausencia. ¡Que 'ls importa a ells que 'ls fassin treballar horas de més cada día, si alguns,

tantas es la seva imbecilitat, voldrían treballarlas totas vintiquatre! ¿Que 'ls seus fills, gracias als jornals irróris qu' ells guanyan, sense tenir el cervell prou fort y desenrotllat per ser verdaders homes, els tenen de fer companyia en el cautiveri, qué? Encare que algun día els subjectin ab grillóns al peu de la máquina y 'ls vesteixin ab sarria y morrallas, donantlos per tot menjar un morralet ab palla, que per cert s' ho mereixen, ho trobarán molt del cas. ¡Ells, hasta que 'ls fessin entrar a quatre grapas a la quadra y 'ls flagellessin ab un virgo de bou, també ho sufrirían, sense rebelarse ni queixarse! S' han tornat idiots y masells.

Donchs bé; nosaltres, germáns seus, estém disposats, per tots els medis, a arrencarlos del denigrant esclavatje ahont s' arrossegan; els dirém que deixin ja de forjar novas cadenas ab la seva indiferencia; que no siguin més aduadors, traydors entre sí mateixos ni servils; que no s' embreixin ni envileixin-més y que vinguin a dignificarse entre nosaltres. *Solidaridad Obrera* ens demana a tots, sense distinció. ¡Sigüem valents y redoblem la nostra activitat!

PLUJA MENUDA

—¡Seguíme, braus fills del sigle!, ha dit ab son tot melós en Moret a Zaragoza: ¡Veniu tots ab mi, espanyols!

Aneuhí, braus fills, aneuhí, que, com a guia, es dels bons: veureu ab quina llestesa us acompanya... al rebost.

Al portal de don Prudencio un ciutadà ahir cantava:

—¡Idol caygut, ja may més tornarás aquí a aixecarte; ja may més dels catalans lograrás ni una mirada; ja may més pel nostre vot durás al Congrés un' acta.

Barcelona no té bisbe un grat de días há, y ¡voleu creure que 'l poble no 'l troba gens a faltar?

Elector fidel y adicte, vigila y recorda bé que 'l diumenge día 13 has d' aná a exerci 'l teu dret.

Elector d' esperit noble, exercexilo, y ten present que la nostra Catalunya conta ab tú y ab el vot teu.

—En Montero está enfadad... —¡Vaya una noticia extranya!...

Per ventura 'l bon senyor desde 'l edat més temprana ha deixat ni un sol moment de fé a tothom mala cara? La missió de don Eugeni —ja fins els gossos ho saben— es y ha sigut sempre aquesta: cridar, tussir y enfadarse.

Qual nivea mariposa que va de flor en flor, ell va de juerga en juerga, engatusant badochs.

Aquí un dinar polítich, allá un brenar d' honor, avuy un tech rebelde, demá un sopá ultra-roig.

Amichs de l' Argentina, simpátiichs espanyols qu' en terra americana suant guányeu el sou, cal que us poseu en guardia contra aquest *redemptor*.

No tot serán discursos, no tot sermóns de foc; darrera de la sembra vé la recolecció;

després dels techs polítichs vindrán las suscripciones... Alerta ab la butxaca, simpátiichs espanyols, que 'ls vostres pobres pesos corren perill de mort.

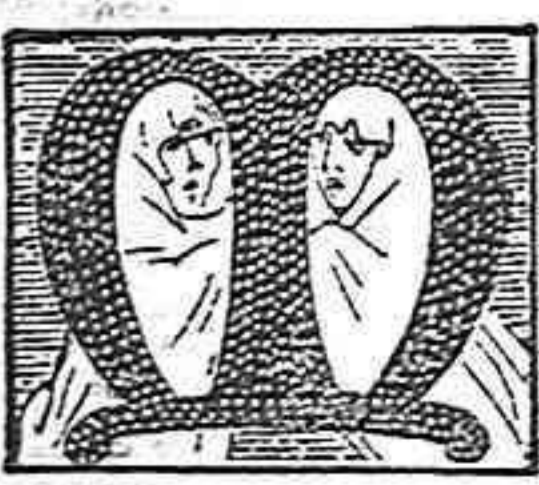
—Heu vist com hem evitat del vot del poble el naufragi? El gloriós, el sant sufragi al cap-de-vall s' ha salvat.

Derrotada la comparsa dels seus enemics impurs, no 'ls ha quedat als madurs altre remey que arronsarse.

L' éxit de tan bella acció el nostre esperit entona. Al poble, l' enhorabona; el pésam a la reacció.

C. GUMÁ

INDECISIONS

ALGRAT las més sanas teorías y las més bonas intencions, quan en una agrupació l' atabalament invadeix els cervells y l' ambició torssa las conductas, s' arriba a l' anyoransa d' un poder dictatorial, exercit per una voluntat enérgica que sapiga imposarse.

Naturalment que aquests estats excepcionals de l' esperit no reflectan els dictats de la rahó sino las exageracions de la passió ó las extremosas determi-

nacions del desesperament; pero mentres l' educació política dels homens que fan política y la cultura del poble que fa vigorosa l' acció dels polítichs, no arribi a un grau de perfecció que fassi conscient a l' opinió pública, sovintejarán aquests estats excepcionals que 'ns portan a l' extrém d' anyorar un amo.

Quan l' opinió fos conscient sortirían homens superiors que 's farían fidels intérpretes del sentit popular y encarnarian un ideal; avuy es al revés: surt un home, exposa ideas, y menos mal quan son ideas, y es fa un partit d' entusiastas irreflexius.

Per molta gent pererosa d' encaparrarse, els va molt bé una capelleta ab el seu evangeli corresponent; els agrada l' home que exerceix de déu, acceptan a ulls cluchs las máximas que 'ls donan fetas, y anant a missa ó a votar quan tocan la campana y a professó ó a esvalotar quan cridan a manifestarse, ja han cumplert el seu deure polítich. Un esperit inquiet, investigador, afanyós de millorament, no hi cab; han d' esser tots carn de remat y per aixó necessitan pastor. Devegadas al transcorre del temps alló qu' havia constituït un bell ideal esdevé un ridicol anacronisme, pero els fidels segueixen ab son culte rutinari y d' allí no 'ls tren ni la lenta evolució de las ideas ni las sotragadas dels aconteixements.

La sumissió absoluta, la fé cega, la *disciplina* significa una farsa quan la massa es ignorant ó poch capacitada; l' independencia de criteri quan no 's té solít criteri, es un disolvent de perniciosos resultats en política; per xó lo convenient es educar las voluntats perque aquestas puguin manifestarse lliurement en benefici dels ideals, y no succebeixi, com avuy en alguns cassos recents, que la lliure emissió de opinions fa convertir una assamblea en una olla de grills, per estar las opinions de cada hú fonamentadas sobre las bases falsas de la passió, la enveja ó l' atabalament.

Deplorém que hi hagi ocasions en que pugui notarse la falta d' una voluntat directora, y pera evitarho treballém de ferm pera que 's formi una forta voluntat colectiva, ferment republicana y futurista, y d' acció decisiva, ja que li pot donar formidable empenta l' estar constituïda per una suma de voluntats individuals profundament conscients.

D' aquest modo sabrem sempre alló ahont aném y may una vacilació ni una desorientació podrà fer suposar en nosaltres feblesa ó tonteria.

JEPH DE JESPU

QUI NO 'LS CONEGUI...

En Moret y en Canalejas a primers del mes passat arribant a Saragoça van anar dret al Pilar, y devots agenollants, beyatos fetes y pastats, fent el paperot de carcas ab el coll tort van resar.

D' aixó fá un mes; y ara parlan del laicisme del Estat, de llibertat d' ensenyansa, y de secularisar cementiris y registres,....

¡Llam de Deu! Crideu en vá: vostre bloc será el dels ximples, ó bé 'l dels desmemoriats.

De brassat ab l' Arquebisbe, en Moret ¡com se 'n riurá!....

KI-KU-KA

NOTAS OBRERAS

Els retiros obrers pera la vellesa

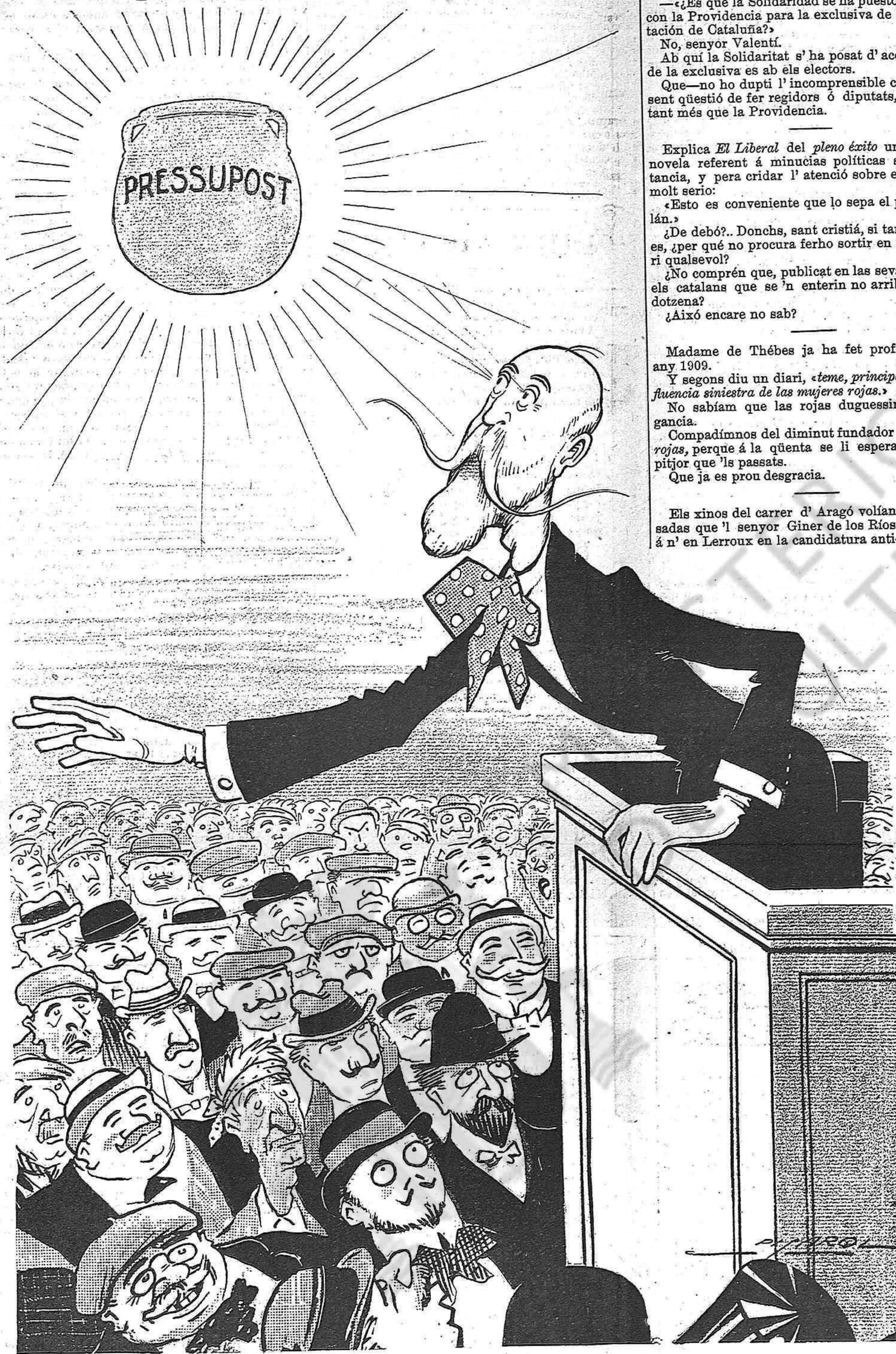
NS proposém en aquesta secció donar a conèixer els diferents sistemes de retiros ó passaments pera 'ls obrers vells establerts ó a punt d' establirse en las nacions que van a la devantera de la civilizació mundial. El tema es interessant, y tractarlo en aquestas planas de lectura popular ens sembla oportú y convenient. Intentém donar de la qüestió una explicació concisa, clara y completa, posantla al nivell de todas las inteligencias.

L' establiment de passaments als obrers vells es una reforma social de las més justiciéras y necessarias. L' obrer treballa y s' afanya penosament durant els anys de joventut, de salut, de robustesa. Pero la seva vida es difícil, y fins tenint feyna seguida, se veu ab prou maldecaps pera atendre las necessitats de la familia. Y després dels anys de treball, sovint ensombrits per angúnias, malalties y desgracias, la vellesa vé. Avuy la vellesa del obrer, en la gran majoria dels cassos, es tristissima. El pes dels anys li corva la espatlla, li afebleix las camas, li fa feixuchs els brassos; pert la forsa del cos y 'l coratje de l' ànima; arriba un dia que ja no es bó per treballar, y l' amo, crudel, el despata. Aquell home que ha donat la joventut, la forsa, la salut y l' alegría, es troba desamparat, miserable, llensat com una cosa inserrible, com un nosa. No serveix per treballar. Y com qu' es pobre, sense treballar no pot viure. Ha d' anar a captar a la via pública, ó ha d' anar a plorar a la fredor d' un hosiopí, ó ha de morir dolorosament en el llit d' un hosiopí... ¿Qui no ha vist en la realitat aquell punyent quadro que pinta l' insigne Ignasi Iglesias en *Els Vells*?

Y aixó es injust, es infame, es criminal. Qui tingui nobles sentiments en el cor, qui no tingui el sentiment humá atrofiat per l' egoisme del capital, s' ha de sentir per forsa revoltat, plé d' ira, davant d' aquest drama de la vellesa, qu' es una vergonya y una deshonra pera la societat que 'l permet.

Es natural, donchs, que aquest problema hagi preocupat a las nacions y als governs. Pera solucionar-lo en el seu aspecte més apremiant, hi ha 'ls retiros ó passaments pera la vellesa. Quan el treballador arriba a una edat determinada se li dona una pensió.

A ZARAGOSSA
El grrran discurs de 'n Moret

—Vaig a parlarvos ab la vista fixa en l'ideal que á tots ens alenta...

Argumentant com un *renacuajo* clerical, preguntava aquest dia el senyor Valentí Camp, á ca la Ciutat, en un dels seus catastrófichs discursos:

—«Es que la Solidaridad se ha puesto de acuerdo con la Providencia para la exclusiva de la representación de Cataluña?»

No, senyor Valentí.

Ab qui la Solidaridad s'ha posat d'acort per aixó de la exclusiva es ab els electors.

Que—no ho dupti l'incomprensible concejal—esent qüestió de fer regidors ó diputats, poden bastant més que la Providencia.

Explica *El Liberal* del pleno éxito una historia ó novela referent á minucias polítiques sense importància, y pera cridar l'atenció sobre ella, exclama molt serio:

«Esto es conveniente que lo sepa el pueblo catalán.»

¿De debó?.. Donchs, sant cristiá, si tan convenient es, ¿per qué no procura ferho sortir en un altre diari qualsevol?

¿No comprén que, publicat en las sevas columnas, els catalans que se'n enterin no arribarán á una dotzena?

¿Aixó encare no sab?

Madame de Thébes ja ha fet profecías pera l'any 1909.

Y segons diu un diari, «teme, principalmente la influencia siniestra de las mujeres rojas.»

No sabíam que las rojas duguessin mala estrugancia.

Compadimnos del diminut fundador de las damas rojas, perque á la qüenta se li espera un any nou pitjor que 'ls passats.

Que ja es pron desgracia.

Els xinos del carrer d' Aragó volían de totas pasadas que 'l senyor Giner de los Rios acompanyés á n' en Lerroux en la candidatura anti-solidaria.

Las invitacions pera assistir á tant important acte se facilitan en el «Centre Catalá Republicá Federalista».

Llegeixo y comentó:

«Un grupo de antisolidaris va telegrafiar á n' en Moret felicitantlo pel seu últim discurs.»

Oh, ja, jal... Bé, sí, nó, sí...

«En Blasco Ibañez ha rebut una infinitat de telegramas de Barcelona agrahintli la renuncia de l'acta per Valencia.»

Oh, ja, jal... Bé, nó, sí, nó...

Els republicans federalistas de Sabadell discuteixen á horas d' ara si convé ó nó separarse de Solidaritat Catalana.

¿Separarse?... L'ideal de molts matrimonis!

S'ha d' havé enganxat, primer, la gent, per desenganxarse, Si no us hi haguessiu casat, no hauríau de separau-se.

De una caricatura estrangera copiém el següent epígraf.

Un alt personatge de la milícia *eulembourgesca* fa reflexions al seu fill que está á punt d' entrar en el sant matrimoni:

—Casat, fill meu—li diu.—Pero recorda sempre que, per tot bon prussí, l' exércit ha de ser primer que la dona. Que l' un amor no t' fassi oblidar l' altre!

No passa dia que 'ls rotativers no 'ns obliguin á llegir el següent telegrama:

«El señor Maura ha estado esta tarde en el despacho de don Alfonso.»

Sempre, sempre al despaig!

Jo fos al puesto de don Alfonso, ja l' arreglaría á don Antón perque acabés d' empiparme...

Quan el tindria al despaig, ¿saben qué faría?

¡El despatxaría!

A l' Argentina celebrarán l' any 1910 la festa de la seva independència. En altres termes: la festa de la proclamació del *Separatisme*.

Els espanyols, en nom y representació de la *Madre Patria*, elevarán á Buenos Aires un monument commemoratiu d' aquell acte *separatista*.

Ara fa cent anys els argentins sublevats eran uns *mals fills*.

Al cap de cent anys els *españolistas* d' Espanya felicitan als bonaerenses que segueixen *separats* de la *Mare* y troban que son *bons fills*.

Y els diaris del *trust* segueixen atacant la Solidaritat Catalana, dihent qu' es *separatista*.

No hi ha pas dupte que faltan unas quantas mils camisas de forsa pera repartir per la Península.

Conseqüencias de la moral bíblica.

En Miranius es un mocós de dotze anys y ja pensa en casarse.

Son pare, cremat, no pot contenirse y li diu:

—No te'n donas vergonya?... Una criatura com tú y ja parlar del matrimoni!

El xicot, tot formal:

—¡Ayay! Pitjor Adam y Eva, que 's varen casar el dia que varen neixer!

Caballers: Joseph Casas, Antón Sumell, Pere Casablanques Sagrera, Faus germans, Joseph Sangenis, Joseph Morell y Viusá. A. Figuerola Casall, L. G. B., J. Jubany Bonet, Pere Romaguera y Narcís Viadé.—No hi ha res aprofitable.

Caballers: Eduardillito Saló, Eusebi Tecul, Miguel Roca, Caló de Granollers, Manel Soms, J. Massaguer S. (artiller), Joan y Carme, Joan Mestres, Ramiro Espinosa y Espinosa, A. B. (a) Lo Rector de Vallfogona, Joseph Mateu, Pep Serradell, Joseph A. Rana, Terranova y V. Borrás y Bages.—Ben triadet, quelcom s' aprofitará.

Caballers: Manel Noel: Es una mica flaqueta d' assumpto, pero, vaja... Tingui confianças.—V. Segrera: Aquest epígrama pera fer l' efecte hauría d' anar acompanyat de mímica. Sense aixó ningú l' entendria.—Johannus: Ja está dit, ens quedém ab el sonet.—Narcís Viadé: L' anècdota potser vaji al Almanach.—Xech de Llansá: Entra en cartera el primer cantar y potser el segon y tot. El geroglífich... veurém. Ah... per mica que li siga possible, no envihi originals distints escrits en las dugas caras d' un sol paper.—Joseph C. Sadurn: El treball á que 's refereix el tenim en cartera. No sé encare el destí que se li donará.—J. Acromántich S.: M' hi jugo un peix que vosté desconeix el valor de la majoria de las paraulas que escriu... ¿Qué vol dir aixó de l' *envia aglomeradó qu' acora?*... Vaja, buenas!—Ramón Peralada: Las quintillas descubren una má d' artista. Llástima que 'l pensament de la composició no siga més ferm y original.—S. A. y C.: Moltes mercés per la poesia... Ja sab que pot manar y disposar.—R. Auqué: No 'ns es possible insertar la carta que 'ns envia, en primer lloch perque creyém que no es d' un interés general.

Hi ha nacions hont aquests retiros existeixen de molts anys ensá, com Alemanya; altrás hont s' han implantat fa poch, com Inglaterra; altrás que están á punt d' imposarlos, com Fransa; y altrás, per fi, hont la reforma sembla encare llunyana, com Espanya, per desgracia nostra.

Ens proposém donar á conèixer els tres principals sistemes de retiros obrers: l' anglés, l' alemany y el francés.

Els tres sistemes están aviat compresos. El sistema anglés, qu' es el més senzill, consisteix en abonar passaments als obrers vells ab els diners del Estat. El sistema alemany consisteix en fer un seguro del obrer, basat essencialment en els diners d' aquést, seguro que comprén tres branques: primera, malalties y accidents; segona, invalidesa; tercera, vellesa. El sistema francés consisteix en una triple contribució del obrer, el patró y l' Estat pera reunir el capital necessari pera els retiros.

Hem donat avuy una idea general d' aquests tres sistemes principals. En els próxims números detallaré ab claretat el funcionament de cada un d' ells.

SEGONS llegim en *El Progreso*, ha sigut detingut un capellá, acusat d' haver fet fonedissas quinze mil pessetas que no eran sevas. Ja son quartos, ja, quinze mil pessetas. Pero més son 28,000 duros.

De totas maneres, ens sembla que al tal capellá no ha de serli gayre difícil defensarse.

Bastará que quan li preguntin en qué s' ha gastat las evaporadas 15,000 pessetas, l' home contesti:

—En lo que me ha daó la gana. Dit aixó, ja pot quedarse tranquil. Per lo menos, altrés s' hi han quedat.

En Giner, resoltament, ha declinat tal honor. Y era d' esperar l' actitud del sabi catedrático. Nosaltres sempre ho dihéim: ¡Llástima de talent d' home!

Parlant d' aquesta mateixa negativa, diu que exclaman plens de desconsol els soldats del ex-emperador:

—Aquest home ens reventa... Tan convenient que 'ns fora una figura aixís en la candidatura!... El llustre que 'ns hi donaríam!

Ja ho veyeu: ells mateixos confessan que don Lacrodo necessita llustre...

Ves si aixó no es posarlo á l' altura d' una *sabata*!

Ha despertat extraordinaria expectació entre 'ls republicans regionalistas la vetllada política-artística y musical que á la memoria de n' Pi y Margall han organísat per' avuy, dia 28, els nostres federalis en el «Teatre de Novetats».

Don Adriá Gual s' ha encarregat de dirigir la part artística, que consistirà en una representació del epíssodi patriótic *Jordi Erin*.

L' ALMANACH POLITICH
DE

LA CAMPANA DE GRACIA

pera 1909

Sortirá aviat

Un tomet plé de caricaturas, alguna d' ellas en color.

2 ralets, y bon profit

Segueix oberta la llista de PEDIDOS.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Oim, número 8

Tinta Ch. Lorilleux y C.^a